1. Od powstania do odzyskania niepodległości

Źródła drukowane

„Acta Eruditorum. Supplementa", t. 2 (1696).

Armiński F. S., *Opis Góry Sto Krzyzkiey. Z uwiadomieniem o czynnościach astronomicznych dotyczących się pomiarów powierzchni górniczo-fabrycznéy, zpolecenia Kommissyi Rząd. Przych. i Sk:, przez Fr: S. Armińskiego, Dra Filozofii, Dyrektora Obserwatorium astronomicznego K. A. Un. Professora astronomii w Un. K. A. Członka Towarz, K. W. P. N. w letnich miesiącach r. 1828 i 1829 uskutecznionych*, „Pamiętnik Sandomierski", (1830), s. 431–432.

Baranowski J., *Bestimmung der Bahn des Biela'schen Kometen, zur Zeit seinerletzten Erscheinung, von dem Adjunkten der Warschauer Sternwarte, Herrn Baranowski*, „Astronomische Nachrichten", 13, nr 303 (1836), kol. 241–248.

Baranowski J., *Neueste Elemente des Biela'schen Kometen*, „Astronomische Nachrichten", 14, nr 324 (1837), kol. 177–180.

Baranowski J., *Oznaczenie długości geograficznej Warszawy względem głównego obserwatoryum Pułkowa, wykonane w r. 1845 zapomocą chronometrów pod kierunkiem O. Struvego*, „Biblioteka Warszawska", 1 (1847), s. 532–543.

Baranowski J., *Treść sprawozdania uczonego Arago o przedrukowaniu dzieł Laplasa*, „Biblioteka Warszawska", 1 (1843), s. 317–351.

Bełza J., *Opis biegu życia Franciszka Armińskiego, założyciela i dyrektora obserwatoryum astronomicznego warszawskiego*, „Biblioteka Warszawska", 2 (1848), s. 63–65 (przedruk: *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. M. Wąsowicz, A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 [Monumenta Universitatis Varsoviencsis 1816–2016], s. 48–55).534

Bernoulli J., *Reisen durch Brandenburg, Pommern, Preussen, Curland, Russland und Polen in den Jahren 1777 und 1778*, Lipsk 1779–1780.

Bieliński J., *Królewski Uniwersytet Warszawski (1816–1831)*, t. 1, Warszawa 1907; t. 3, Warszawa 1912.

„Connaissance des temps … pour l'an 1846", Paryż 1843.

Emigracyjne listy generała Jana Komarzewskiego do króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, oprac. K. Bucholc-Srogosz, Poznań 2010.

Grell C. (przy współpracy D. Malleta), *Correspondance de Johannes Hevelius. Tome III: Correspondance avec Pierre des Noyers, secrétaire de la Reine de Pologne*, Turnhout 2020.

J. I. Kraszewski i polskie życie muzyczne XIX w., red. S. Świerzewski, Kraków 1963.

Kępiński F., *Über die Teilung des Ertelschen Meridiankreises der Warschauer Sternwarte*, „Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University", 1 (1925), s. 37–38.

Kopernik M., *O obrotach*, red. J. Dobrzycki, tłum. M. Brożek, Warszawa 1976.

Kowalczyk J., *Catalog von 6041 Sternen zwischen 1°50' und 7°10' Südlicher Declination für das Aequinoctium 1880.0 hergeleitet aus den Beobachtungen am Reichenbach & Ertel'schen Meridiankreise der K. Universitäts-Sternwarte zu Warschau*, Warschau 1904.

Kowalczyk J., *Observations exécutées au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie pendant les années 1885–1890*, cz. 2, Varsovie 1901.

Kowalczyk J., *Observations faites au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie*, cz. 3, z. 1, Varsovie 1902.

Kowalczyk J., *Observations faites au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie*, cz. 3, z. 2, Varsovie 1903.

Mikołaja Kopernika Toruńczyka O obrotach ciał niebieskich ksiąg sześć, tłum. J. Baranowski, Warszawa 1854.

Nouvelles de la semaine. Observations et théories des cométaires, „Cosmos", 13 (1858), s. 585.

Prażmowski A., *Natężenie siły magnetycznej w Warszawie*, „Biblioteka Warszawska", 4 (1848), s. 362–375.

Prażmowski A., *Observation de l'éclipse totale de Soleil du 18 juillet 1860*, „Comptes rendus de l'Académie des Sciences de Paris", 51 (1860), s. 195–197.

Prażmowski A., *Rapport fait à M. le Directeur de l'Observatoire central sur les travaux de l'Expedition de Bessarabie, enterprise en 1852, pour terminer les opérations de la mesure de l'arc de méridien*, „Bulletin de la Classe physico-mathématique de l'Académie impériale des sciences de Saint-Pétersbourg", 12 (1854), s. 84–96.

Prażmowski A., *Sur les erreurs personnelles dans les observations astronomiques*, „Comptes rendus de l'Académie des Sciences de Paris", 38 (1854), s. 748–749.

Prażmowski A., *Sur les erreurs personnelles qui affectent les passages des astres, les distances zénithales, et certaines mesures micrométriques, moyens de les éliminer*, „Cosmos", 4 (1854), s. 545–548.

Struve F. G. W., *Arc du méridien de 25°20'*, Petersburg 1857 (t. 2) i 1860 (t. 1).

Szpilewski A. W., *Pierwsze lata działalności Tadeusza Banachiewicza*, „Urania", 53, nr 12 (1982), s. 329–336.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 535

Ustawa o wychowaniu publicznym w Królestwie Polskiem, [w:] H. Lisicki, *Aleksander Wielopolski*, t. 2, Kraków 1878.

Wolf C., *Recherches sur l'équation personnelle dans les observations de passages, sa détermination absolue, ses lois et son origine*, „Comptes rendus des Séances de l'Academie des Sciences", 60 (1865), s. 1268–1272.

Wostokoff I., *Observations faites au cercle méridien à l'Observatoire de Varsovie*, cz. 1, Varsovie 1892.

Literatura przedmiotu

Bieńkowski T., Dobrzycki J., *Staropolski świat nauki. Uczeni i szkoły wobec osiągnięć nowożytnych nauk przyrodniczych*, Warszawa 1998.

Danch M., *Adam Prażmowski (1821–1885). Astrofizyk praktyczny*, „Urania. Postępy Astronomii", 92, nr 3 (2021), s. 21–27.

Dobrzycki J., *Astronomia*, [w:] *Historia nauki polskiej*, t. 4: *1863–1918*, cz. 3, red. B. Suchodolski, Z. Skubała-Tokarska, Wrocław 1987.

Dobrzycki J., *Jan Chrzciciel Komarzewski – przyczynki do biografii*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki", 33 (1988), s. 495–507.

Dobrzycki S., *Wydział Matematyczno-Fizyczny Szkoły Głównej Warszawskiej (Sekcja Matematyczna)*, Wrocław 1971.

Ernst M., *Astronomja w Polsce (Zarys historyczny)*, „Kosmos", Tom Jubileuszowy 1928, s. 165–188.

Gadomski J., *Adam Prażmowski, pierwszy astrofizyk polski*, „Urania", 27, nr 4 (1956), s. 97–102.

Gadomski J., *Armiński Franciszek*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 1, Kraków 1935, s. 159–160.

Gadomski J., *Zarys historii astronomii polskiej*, Kraków 1948 (Historia Nauki Polskiej w Monografiach, nr 2).

Historia astronomii, red. M. Hoskin, tłum. J. Włodarczyk, Warszawa 2007.

Kamieński M., *Stulecie Obserwatorjum Warszawskiego (1825–1925)*, Kraków 1925.

Kamieński M., *Zarys dziejów Obserwatorium Warszawskiego 1815–1945*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej", seria C, z. 2 (1959), s. 69–116.

Korzeniewska I., *Zasłużeni astronomowie Szkoły Głównej. W stulecie założenia Szkoły Głównej w Warszawie*, „Postępy Astronomii", 11, z. 4 (1963), s. 301–307.

Kowalczyk J., *Krótki rys dziejów Obserwatorium Warszawskiego od r. 1820–1900*, „Wiadomości Matematyczne", 11 (1907), s. 81–103.

Kowalczyk J., *Obserwatorium astronomiczne w Warszawie*, „Wiadomości Matematyczne", 1 (1897), s. 106–114.

Kozak B., *Pozostałości głównego punktu pomiarowego sieci triangulacyjnej Staropolskiego Okręgu Przemysłowego z 1828 r. na szczycie Łysicy*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki", 64, nr 4 (2019), s. 109–114.

Kramsztyk S., *Franciszek Armiński*, [w:] *Album biograficzne zasłużonych Polaków i Polek wieku XIX*, t. 1, Warszawa 1901, s. 178–181.536

Libiszowska Z., *Podróże naukowe generała Jana Komarzewskiego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Nauki Humanistyczne", ser. 1, z. 88 (1972), s. 63–79.

Longair M., *The Cosmic Century: A History of Astrophysics and Cosmology*, Cambridge 2006.

Łossowska I., *Kontrowersje wokół Stefana Łuskiny SJ, dziennikarza i redaktora*, [w:] *Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i pod zaborami*, red. I. Stasiewicz-Jasiukowa, Kraków 2004.

Ługa M., *Katalog instrumentów astronomicznych Stanisława Augusta Poniatowskiego*, „Urania", 61, nr 12 (1990), s. 363–364.

Mączyński R., *Pijarski Joli Bord. Dzieje konwiktu Żoliborskiego Szkół Pobożnych*, Toruń 2024.

Mączyński R., *Żoliborski Konwikt Pijarów*, „Analecta", 3/1 (5) (1994), s. 7–71.

Meadows A. J., *The origins of astrophysics*, [w:] *Astrophysics and twentieth-century astronomy to 1950: Part A*, red. O. Gingerich, Cambridge 1984 (The General History of Astronomy, t. 4), s. 3–15.

Przypkowski T., *Astronomowie współcześni Heweliuszowi*, [w:] *Historia astronomii w Polsce*, t. 1, red. E. Rybka, Wrocław 1975.

Przypkowski T., *Zegary słoneczne w Polsce*, „Ziemia", 2, nr 12 (1956), s. 25–27.

Repsold J. A., *Zur Geschichte der astronomischen Messwerkzeuge von Purbach bis Reichenbach 1450 bis 1830*, Lipsk 1908.

Rogińska J., *Bystrzycki Jowin Fryderyk*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 32–33.

Rogińska J., *Wolf Nathanael Matthäus von*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 303–304.

Rybka E., Rybka P., *Historia astronomii w Polsce*, t. 2, Wrocław 1983.

Targosz K., *Sobieski z lunetą i mikroskopem*, [w:] *„Primus inter pares". Pierwszy wśród równych, czyli opowieść o królu Janie III*, red. D. Walawender-Musz, Warszawa 2013.

Tygielski W., *Włosi w Polsce XVI–XVII wieku. Utracona szansa na modernizację*, Warszawa 2005.

Wawrykowa M., *Uniwersytet Warszawski w latach 1816–1831*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1807–1915*, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1981.

Włodarczyk J., *Astronomia*, [w:] *Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim*, red. A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 18–49.

Włodarczyk J., *Jan Baranowski 1800–1879*, [w:] *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. M. Wąsowicz, A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 72–78.

Włodarczyk J., *Jan Kowalczyk 1833–1911*, [w:] *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. M. Wąsowicz, A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 286–291.

Włodarczyk J., *Kraszewski Kajetan*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 139.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 537

Włodarczyk J., Zawilski M., *Między teorią a obserwacjami: zaćmienia Słońca w korespondencji Jana Heweliusza z Eliasem von Löwenem (Crätschmairem)*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki", 70 (2025) (w druku).

Wróblewski A. K., *Historia fizyki*, Warszawa 2006.

Wyka E., *„…ciekawym wiedzieć i widzieć skutki… czyli dzieje i znaczenie kolekcji przyrządów naukowych Stanisława Augusta*, Kraków 2015.

Zajdler L., *150 lat Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego*, „Urania", 46, nr 12 (1975), s. 364–371.

2. Okres międzywojenny i okupacja

Źródła drukowane

Bielicki M., *Kometa Daniela (1909 IV) i jej ukazanie się w latach 1929–1930,* „Urania”, 8, nr 5/6 (1929), s. 65–69.

Bielicki M., *Współrzędne geograficzne Obserwatorium Astronomicznego Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii*, „Urania”, 8, nr 5/6 (1929), s. 76–80.

Ch[ełmoński] Z., *Sprawozdanie z działalności Oddziału Warszawskiego P.T.P.A.,* „Urania”, 9, nr 3/4 (1930), s. 49–53.

„Dziennik Urzędowy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego”, z 2 sierpnia 1937 r., poz. 306.

Gadomski J., *Definitive curve of the total light variability of comet Whipple-Fedtke-Tevzadze (1942g), deduced from 996 visual observations of more than 36 different European observers by the aid of a new formula in consideration of the dislocation in time of the curve relatively to the moments of passage of the comet through perihelion and perigee*, „Publication of the Astronomical Observatory of the Warsaw University”, 13 (1947), ss. 31.

Gadomski J., *Jasne meteory nad Polską*, „Urania”, 14, nr 1 (1936), s. 11–14.

Gadomski J., *Losy Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego podczas wojny polsko-niemieckiej i okupacji niemieckiej (1939–1944)*, „Urania”, 18, nr 1–2 (1946), s. 5–9.

Gadomski J., *Pierwsze fotografie spalonego Obserwatorium Warszawskiego*, „Urania”, 30, nr 11 (1959), s. 393–395.

Gadomski J., *Sygnały czasu nadawane przez Obserwatorium Warszawskie za pośrednictwem Polskiego Radia w Warszawie*, „Urania”, 7, nr 3 (1928), s. 69–70.

[Gadomski J.], *Z dziejów Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii,* „Urania”, 19, nr 4–6 (1948), s. 43–45.

Gadomski J., *Z fotometrii komet*, „Urania”, 18, nr 5–6 (1946), s. 96–102.

Kamieński M., *Determination of Latitude by the Method of Equal Altitudes of Different Stars (Piewzow's Method) and the Corresponding Stars-Paires for Nothern Latitudes 20°–40° and for the Epoch 1930.0. Vol. 1. Northern Latitudes 20°–25°. Part I. General* 538

Statement, Part II. The List of Stars, „Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University”, 3 (1927), ss. 97.

Kamieński M., *List of Prof. M. Kamieński's papers on the motion and on the origin of the Comet P/Wolf I published in the period 1908–1952*, „Acta Astronomica ser. C”, 5 (1953), s. 44–48.

Kamieński M., *Obserwacje częściowego zaćmienia Słońca w dniu 29 czerwca 1927 r. w Warszawie*, „Urania”, 7, nr 1 (1928), s. 1–9.

Kamieński M., *Ueber die Bewegung des Kometen Wolf I in dem Zeitraume 1884–1919*, „Acta Astronomica ser. A”, 3 (1933), s. 1–53.

Kamieński M., Karpowicz T., Zajdler L., *Determination of Latitude by the Method of Equal Altitudes of Different Stars (Piewzow's Method) and the Corresponding Stars- -Paires for Nothern Latitudes 20°–40° and for the Epoch 1930.0. Vol. 3. Northern Latitudes 30°–35°*, „Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University”, 11 (1936), ss. 48.

Karpowicz T., Zajdler L., *Determination of Latitude by the Method of Equal Altitudes of Different Stars (Piewzow's Method) and the Corresponding Stars-Paires for Nothern Latitudes 20°–40° and for the Epoch 1930.0. Vol. 2. Northern Latitudes 25°–30°*, „Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University", 10 (1935), ss. 44.

Karpowicz T., Zajdler L., *Determination of Latitude by the Method of Equal Altitudes of Different Stars (Piewzow's Method) and the Corresponding Stars-Paires for Nothern Latitudes 20°–40° and for the Epoch 1930.0. Vol. 4. Northern Latitudes 35°–40°*, „Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University", 12 (1937), ss. 49.

Kępiński F., „Publikacje Zakładu Astronomii Praktycznej Politechniki Warszawskiej", 23 (1946): *Notre Institut pendant less années 1939–1945*, s. 6–7; *The motion of the Periodic Comet 1906 IV. Part IV*, s. 7–9; *Exact Ephemeris of the Periodic comet 1906 IV*, s. 9–11; *Sur le méthode de la determination simultanée de l'azimut, de la latitude géographique et de l'heure à base des measures de la difference des azimuts de deux étoiles et de la hauteur d'une d'elles*, s. 11–17; *Méthode de la détermination simultanée de l'azimut et de la latitude géographique, base sur la measure des difference des azimuts de trois étoiles observées à la meme hauteur*, s. 17–23.

Kępiński F., *Sur le mouvement des petites planètes du type p+1/p*, „Acta Astronomica ser. A", 1 (1925), s. 1–31.

Kępiński F., *Über die Teilung des Ertelschen Meridiankreises der Warschauer Sternwarte*, „Acta Astronomica ser. A", 1 (1925), s. 53–54.

Lipiński S., *U Herculis*, „Acta Astronomica ser. B", 2 (1952), s. 120–133.

Orkisz L., *Die definitive Bahn des Kometen 1925 I (Orkisz)*, „Warsaw Reprint", 21 (1933), s. 1–80.

Orkisz L., *Recenzje: Dr Jan Gadomski i dr Eugeniusz Rybka. Kosmografia. Podręcznik dla szkół średnich*, „Urania", 10, nr 4 (1931), s. 68–69.

Rybka E., *Krakowskie sygnały czasu*, „Urania", 34, nr 6 (1963), s. 180–181.

Rybka E., *Kronika mego życia*, red. M. Tomczak, Warszawa 2024.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 539

Rybka E., *Mars w świetle nauki współczesnej*, „Urania", 4, nr 3 (1925), s. 37–45.

Rybka E., *Occultations of stars by the Moon observed in Cracow, Warsaw and Lwów from 1901 to 1922*, „Acta Astronomica ser. A", 1 (1928), s. 95–134.

Rybka E., *Occultations of stars by the Moon observed in Cracow, Warsaw and Lwów from 1901 to 1922*, „Acta Astronomica ser. A", 2 (1929), s. 13–22.

Rybka E., *Sposoby otrzymywania dokładnego czasu drogą radiotelegraficzną*, „Urania", 4, nr 4 (1925), s. 82–84.

Rybka E., *Warsaw photovisual photometry of 653 Stars near the North Pole*, „Acta Astronomica ser. B", 2 (1937), s. 54–75.

Rybka E., *Zasady fotometrii fotograficznej*, „Urania", 10, nr 4 (1931), s. 55–63.

Stenz E., *O ekspedycji astronomicznej do obserwacji całkowitego zaćmienia Słońca 29.VI.1927 w Laponii*, „Urania", 6, nr 3 (1927), s. 65–74.

S[tenz] E., *Uroczystość Kopernikańska w Toruniu,* „Urania", 2, nr 1 (1923), s. 2–5.

„Urania”, 1–17 (1922–1939).

Zajdler L., *Untersuchungen der Form der Zapfen des Ertel'schen Meridian kreises der Warschauer Universitätssternwarte mittels Fuhlnebel*, „Warsaw Reprint” nr 40 (1937), s. 1–16.

Zajdler L., *Wyznaczenie dokładnego czasu za pomocą lunety południkowej*, „Urania”, 11, nr 3 (1932), s. 43–47.

Literatura przedmiotu

Białęcki M., *Obserwatorium Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii*, „Urania”, 8, nr 2 (1929), s. 17–18.

Kamieński M., *Stulecie Obserwatorium Warszawskiego*, „Urania”, 4, nr 4 (1925), s. 69–78.

Kamieński M., *Zarys dziejów Obserwatorium Warszawskiego 1815–1945*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej”, seria C, z. 2 (1959), s. 69–116.

Korzeniewska I., *Bibliografia prac astronomów polskich za lata 1923–1963*, Warszawa 1964.

Kozłowski S., *Meteoryty w kolekcji Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego (OAUW)*, „Acta Societatis Metheoriticae Polonorum”, 12 (2024), s. 84–95.

Kreiner J. M., *Kordylewski Kazimierz*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 129–131.

Mścisławski Ł., *Białobrzeski Czesław*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 19–20.

Osarczuk J., *Warchałowski Edward,* [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 288.

Poleski R., *Disciplinary Proceedings against Warsaw Astronomers Michał Kamieński and Maciej Bielicki for their Activities During World War II*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, 70, nr 1 (2025), s. 125–148.540

Tokarek J., *Graff Kazimierz Romuald*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 70–71.

Tomczak M., *Ernst Marcin*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 53.

Tomczak M., *Grabowski Lucjan Kazimierz*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 69–70.

Trepińska J. B., *Obserwacje i zapisy stanu pogody w Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego*, „Prace Komisji Historii Nauki PAU”, 10 (2010), s. 171–190.

Włodarczyk J., *Astronomia*, [w:] *Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim*, red. A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 14–45.

Włodarczyk J., *Jędrzejewicz Jan Walery*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2025, s. 106–107.

Zajdler L., *50 lat sygnałów czasu w Polskim Radiu,* „Urania”, 49, nr 10 (1978), s. 301–307.

Zawilski M., *Laskowski Zygmunt*, [w:] *Słownik biograficzny astronomów polskich*, red. J. Włodarczyk, M. Tomczak, Kraków 2024, s. 152–153.

3. Filia obserwatorium na Popie Iwanie

Źródła niepublikowane

Archiwum Obserwatorium Astronomicznego UW [AOAUW], Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, Notatka z rozmowy przeprowadzonej w dniu 10 lutego 1987 r. w Wieliczce […] z mgr Władysławem Midowiczem nt. Obserwatorium na Popie Iwanie (autoryzowana przez W. Midowicza), sporządzona przez J. M. Kreinera, k. 1–2.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, List W. Midowicza do J. M. Kreinera z 24.01.1987 r.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, List S. Szczyrbaka do J. M. Kreinera z 11.03.1987 r.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, Stwierdzenie Urzędowe Władzy Przełożonej Nr R/198/1939.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, Potwierdzenie Poselstwa R.P. odbioru protokołu z 23.09.1939 r.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, Protokół przekazania depozytu w Tiszabogdany z 23.09.1939 r., k. 1–2.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, List W. Midowicza do J. M. Kreinera z 23.03.1989 r.

AOAUW, Materiały przekazane przez prof. J. M. Kreinera, List W. Midowicza do J. M. Kreinera z 2.12.1992 r. Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 541

Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika [AUMK], Eugeniusz Rybka, *Kronika mojego życia*, maszynopis.

Centralne Archiwum Wojskowe [CAW], MSWojsk, Dep. Budownictwa, Projekt Obserwatorjum Astronomicznego „Pop Iwan", sygn. 300.63.150.

Źródła drukowane

Berbecki L., *Pamiętniki generała broni Leona Berbeckiego*, Katowice 1959.

Gadomski J., *Budowa pierwszego w Polsce wysokogórskiego Obserwatorium im. Marszałka J. Piłsudskiego w Czarnohorze*, „Urania", 16, nr 1 (1938), s. 1–4.

Instytucje naukowe, „Nauka Polska. Jej potrzeby, organizacja i rozwój", 24 (1939), s. 299–300.

Iwanowska W., *Włodzimierz Zonn (1905–1975). Wspomnienia z czasów wileńskich (1925–1938)*, „Postępy Astronomii", 23, nr 2 (1975), s. 87–90.

Kamieński M., „Okólnik Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie", nr 16 (1936), s. 1.

Kamieński M., *Zarys dziejów Obserwatorium Warszawskiego*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej", Seria C, z. 2 (1959), s. 69–114.

Midowicz W., *O Białym Słoniu w Czarnohorze*, „Płaj. Zeszyt Turystyczno-Krajoznawczy Studenckiego Koła Przewodników Beskidzkich", nr 2 (1988), s. 103–112.

Midowicz W., *Twierdza Nauki imienia Wielkiego Marszałka*, „Lot i OPLG Polski", nr 3 (1939), s. 8–10.

Obserwator, *Kuźnia nauki i wiedzy*, „Lot i Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Polski", nr 8–9 (1938), s. 22–25.

Rybka E., *Zarys dziejów astronomii na Uniwersytecie Lwowskim w latach 1932– 1945*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej", Seria II, nr 4 (1991), s. 3–31.

Szczyrbak S., *Algolidae*, „Acta Astronomica", Seria C, 4 (1939), s. 48.

Sztybel T., *Niezwykła uroczystość*, „Lot i Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Polski", 14, nr 19–20 (1936), s. 1–4.

T. A., *Pomnik Wodza na szczycie Czarnohory*, „Lot i Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Polski", 12, nr 12 (1934), s. 2.

Walter K., *Astronomy in Poland during the Second World War. Memories of a participating astronomer*, „Journal of the British Astronomical Association", 97, nr 5 (1987), s. 270–273.

Zajdler L., *Obserwatorium Astronomiczne w Czarnohorze*, „Przyroda i Technika", 17, nr 2, (1938), s. 74–78.

Zonn W., *W Obserwatorium na Popie Iwanie*, „Fizyka i Chemia w Szkole", nr 6 (1939), s. 337–341.542

Literatura przedmiotu

Gawkowski R., *Uniwersytecka pamiątka na Pop Iwanie*, „UW. Pismo Uczelni", nr 4 (2011), s. 42–44.

Gawkowski R., Rymarowicz L., *Stefan Jarociński – inżynier z obserwatorium na Pop Iwanie*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 54 (2017), s. 45–56.

Jaroszewski P., Rymarowicz L., *Reportaż z otwarcia Obserwatorium na Pop Iwanie,* „Płaj. Almanach Karpacki", nr 60 (2020), s. 124–134.

Kreiner J. M., *Dzieje Obserwatorium Meteorologiczno-Astronomicznego na Pop Iwanie*, „Urania", nr 4 (1989), s. 35–46.

Kreiner J. M., *Dzieje Obserwatorium Meteorologiczno-Astronomicznego na Pop Iwanie – post scriptum*, „Urania", nr 2 (1992), s. 49–53.

Kreiner J. M., *Górskie obserwatoria astronomiczne w przedwojennej Polsce (historia i stan współczesny)*, „Prace Komisji Historii Nauki PAU", nr 12 (2013), s.17–31.

Kreiner J. M., Rymarowicz L., *Obserwatorium Meteorologiczno-Astronomiczne im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na Popie Iwanie (2022 m)*, „Przegląd Geofizyczny", 37, nr 1–2 (1992), s. 77–85.

Rymarowicz L., *Biały Słoń, czyli obserwatorium na Pop Iwanie*, [w:] M. Olszański, L. Rymarowicz, *Powroty w Czarnohorę. Nie tylko przewodnik*, Pruszków 1993, s. 163–170.

Rymarowicz L., *Marszałek Piłsudski i książę Lubomirski. O początkach obserwatorium raz jeszcze*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 53 (2017), s. 79–99.

Rymarowicz L., *Spotkanie w Żabiu – czyli o dialogu, do którego nie doszło*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 45 (2012), s. 37–42.

Rymarowicz L., Kreiner J. M., *Działalność naukowo-badawcza Obserwatorium na Pop Iwanie*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 45 (2012), s. 43–55.

Rymarowicz L., Kreiner J. M., *Historia obserwatorium na Popie Iwanie. Biały Słoń – nowy rozdział czy déjà vu?*, „Urania", nr 1 (2014), s. 14–20.

Rymarowicz L., Wielocha A., *Tajemnica Pop Iwana albo drugie życie Obserwatorium*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 45 (2020), s. 124–134.

Skrynyk O., Rymarowicz L., *Meteorological observations at Pip Ivan (Chornohora) and Kasprowy Wierch (Tatras) before the Second World War*, „Przegląd Geofizyczny", 63, nr 4 (2018), s. 363–373.

Troll M., *O zmianach własności połonin w pokuckiej części Czornej Hory (Popa Iwana)*, „Płaj. Almanach Karpacki", nr 45 (2012), s. 56–67.

Strony internetowe

Telescopes made by Grubb Parsons (Partial list), https://www.saao.ac.za/~isg/index. html [dostęp: 10.12.2024].

https://observatorium.pnu.edu.ua/pl/post/historia [dostęp: 15.01.2025].

https://pimrec.pnu.edu.ua/pl/2023/11/17/okragly-stol-projektu-pimrec-w-obserwatorium-na-gorze-pop-iwan/ [dostęp: 15.01.2025].

https://pbu2020.eu/pl/projects2020/357 [dostęp: 15.01.2025].Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 543

4. Po roku 1944

Źródła niepublikowane

Archiwum Centrum Astronomicznego im. M. Kopernika PAN [ACAMKPAN], Bohdan Paczyński s. Jana, sygn. 6/174.

Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego [AUW], Rada Wydziału. Protokoły posiedzeń 1945–1946, sygn. WMP-4, Protokół XI, s. 40.

AUW, AC-598, Notatka prof. W. Zonna w sprawie teleskopu 60 cm dla Stacji Obserwacyjnej Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego, kwiecień 1969 r.

AUW, AC-598, Program dydaktyczno-naukowy na 60 cm teleskop OA UW opracowany przez prof. W. Zonna.

AUW, Organizacja Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego 1945–1951, sygn. WMP-19, Protokół posiedzenia Komisji w sprawie Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego, s. 107–108.

AUW, WMP-19, List prof. W. Iwanowskiej do Dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UW, s. 210–211.

AUW, WMP-19, List dziekana prof. W. Kemuli do prof. W. Iwanowskiej, s. 212.

AUW, WMP-19, List prof. W. Iwanowskiej do Dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UW, s. 213.

AUW, WMP-19, List dziekana prof. W. Kemuli do prof. W. Iwanowskiej, s. 215.

AUW, WMP-19, Sprawozdanie z posiedzenia Komisji w sprawie obsadzenia katedry astronomii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UW, s. 221.

AUW, WMP-19, Sprawozdanie z posiedzenia Komisji astronomicznej, s. 226.

AUW, Zakup teleskopu dla Stacji Obserwacyjnej Obserwatorium Astronomicznego UW, sygn. AC-598, Pismo rektora UW prof. Stanisława Turskiego do ministra z maja 1968 r.

Źródła drukowane

Alcock C. i in., *Possible gravitational microlensing of a star in the Large Magellanic Cloud*, „Nature", 365, nr 6447 (1993), s. 621–623, DOI 10.1038/365621a0.

Aubourg E. i in., *Evidence for gravitational microlensing by dark objects in the Galactic halo*, „Nature", 365, nr 6447 (1993), s. 623–625, DOI 10.1038/365623a0.

Bielicki M., *Wysokościowa wyprawa lotnicza na zaćmienie Słońca*, „Urania", 26, nr 11 (1955), s. 343–349.

Bielicki M., *Wysokościowa wyprawa lotnicza na zaćmienie Słońca*, „Urania", 26, nr 12 (1955), s. 378–382.

Bohusz E., Udalski A., *Photometry of the recurrent nova WZ Sagitte at outburst*, „Information Biulletin on Variable Stars", nr 1583 (1979).544

Bond I. A. i in., *OGLE 2003-BLG-235/MOA 2003-BLG-53: A Planetary Microlensing Event*, „Astrophysical Journal", 606, nr 2 (2004), s. L155–L158, DOI 10.1086/420928.

Konacki M. i in., *An extrasolar planet that transits the disk of its parent star*, „Nature", 421, nr 6922 (2003), s. 507–509, DOI 10.1038/nature01379.

Krzemiński W., *Nova WZ Sagittae. An extremaly short-period eclipsing binary*, „Publications of the Astronomical Society of the Pacific", 74 (1962), s. 66–69, DOI 10.1086/127758.

Krzemiński W., *Photometry and Intrinsic Period of HZ 29 (=AM CVn)*, „Acta Astronomica", 22, nr 4 (1972), s. 387–403.

Krzemiński W., Kraft R. P., *Binary stars among cataclysmic variables. V. Photoelectric and spectroscopic observations of the ultra-short-period binary nova WZ Sagittae*, „Astrophysical Journal", 140 (1964), s. 921–935, DOI 10.1086/147995.

Krzesiński J., Pokrzywka B., *I na Suhorze*, „Postępy Astronomii", 39, nr 4 (1991), s. 181.

Kubiak M., Udalski A., *Projekt obserwacji mikrosoczewkowania grawitacyjnego*, „Postępy Astronomii", 39, z. 4 (1991), s. 148–150.

Mikołajewski M. (red.), *Ostrowik zaprasza*, „Postępy Astronomii", 40, nr 3–4 (1992), s. 146–147.

Paczynski B., *Gravitational Microlensing by the Galactic Halo*, „Astrophysical Journal", 304 (1986), s. 1–5, DOI 10.1086/164140.

Paczynski B., *Gravitational Microlensing of the Galactic bulge stars*, „Astrophysical Journal", 371 (1991), s. L63–L67, DOI 10.1086/186003.

Semeniuk I., *Short period variability of Nova Cygni 1975*, „Information Biulletin on Variable Stars", nr 1058 (1975).

Semeniuk I. i in., *Photometric observations of Nova V1500 Cygni*, „Acta Astronomica", 27, nr 4 (1977), s. 301–318.

Serkowski K., *Badania fotometryczne gwiazdy zaćmieniowej SW Lacertae*, „Sprawozdania Polskiego Towarzystwa Astronomicznego", z. 4 (1953), s. 104–108.

Serkowski K., *Wstępne wyniki obserwacji klimatologicznych wykonywanych w celu wyboru miejsca pod Centralne Obserwatorium Astronomiczne*, „Postępy Astronomii", 3, z. 2 (1955), s. 71–81.

Smak J. I., *Light variability of HZ 29*, „Acta Astronomica", 17, nr 3 (1967), s. 256–270.

Smak J., *Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika*, „Postępy Astronomii", 21, z. 2 (1973), s. 153–154.

Soker N., Tylenda R., *Violent stellar merger model for transient events*, „Monthly Notices of the Royal Astronomical Society", 373, nr 2 (2006), s. 733–738, DOI 10.1111/j.1365-2966.2006.11056.x.

Szymański M., Udalski A., *Double-beam photometer systems of the Warsaw University Observatory*, „Acta Astronomica", 39, nr 1 (1989), s. 1–11.

Tisserand P. i in., *Limits on the Macho content of the Galactic Halo from the EROS–2 Survey of the Magellanic Clouds*, „Astronomy and Astrophysics", 469, nr 2 (2007), s. 387–404, DOI 10.1051/0004-6361:20066017.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 545

Tylenda R. i in., *V1309 Scorpii: merger of a contact binary*, „Astronomy and Astrophysics", 529, id. A114 (2011), DOI 10.1051/0004-6361/201016221.

Udalski A., *Pierwsze w Polsce obserwacje CCD, w Ostrowiku – stacji obserwacyjnej Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego*, „Postępy Astronomii", 39, z. 4 (1991), s. 180–181.

Udalski A., *Warszawski teleskop fotometryczny w Chile*, „Postępy Astronomii", 44, z. 3 (1996), s. 129–131.

Udalski A. i in., *The Optical Gravitational Lensing Experiment*, „Acta Astronomica", 42, nr 4 (1992), s. 253–284.

Udalski A. i in., *The Optical Gravitational Lensing Experiment. Discovery of the First Candidate Micorlensing Event in the Direction of the Galactic Bulge,* 1993, „Acta Astronomica", 43, nr 3 (1993), s. 289–294.

Udalski A. i in., *The Optical Gravitational Lensing Experiment. Search for Planetary and Low–Luminosity Object Transits in the Galactic Disk. Results of 2001 Campaign*, „Acta Astronomica", 52, nr 1 (2002), s. 1 –37.

Udalski A., Pych W., *UV Persei – a New SU UMa–Type Dwarf Nova*, „Acta Astronomica", 42, nr 4 (1992), s. 285–294.

Wiśniewski W., *Centralne Obserwatorium Astronomiczne*, „Urania", 26, nr 9 (1955), s. 259–263.

Literatura przedmiotu

Gadomski J., *Losy Obserwatorium Astronomicznego UW podczas wojny polsko-niemieckiej i okupacji niemieckiej (1939–1944)*, „Urania", 18, nr 1–2 (1946), s. 5–9.

Gadomski J., *Obserwatorium Astronomiczne w Ostrowiku*, „Urania", 25, nr 8 (1955), s. 233–234.

Gadomski J., *Odbudowa Obserwatorium Stołecznego*, „Urania", 19, nr 1–3 (1948), s. 5–9.

Gadomski J., *Odszukanie dwóch meteorytów w gruzach Warszawy*, „Urania", 18, nr 3–4 (1946), s. 68.

Gadomski J., *Uzupełnienie do „Sprawozdania z działalności Obserwatorium Astronomicznego UW w okresie 1945–1950 r."*, „Postępy Astronomii", 1, z. 2 (1953), s. 104–109.

Guttmejer K., *Obserwatorium Astronomiczne Uniwersyetu Warszawskiego – dzieje budynku*, „Mazowsze", 7, nr 12 (1999), s. 27–42.

Kuratowski K., Zonn W., *Sprawozdanie z działalności Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego w okresie 1945–1950 r.*, „Sprawozdania Polskiego Towarzystwa Astronomicznego", z. 2 (1951), s. 16–18.

Mergentaler J., *Szkic historii astronomii w Polsce w latach 1945–1963*, „Postępy Astronomii", 12, z. 3 (1964), s. 165–187.

Paczyński B., Piotrowski S., *Referat zbiorczy podsekcji astrofizyki, astronomii i fizyki kosmicznej przygotowany dla Sekcji Fizyki II Kongresu Nauki Polskiej*, „Postępy Astronomii", 21, z. 2 (1973), s. 149–153.546

Poleski R., *Disciplinary Proceedings against Warsaw Astronomers Michał Kamieński and Maciej Bielicki for their Activities During World War II*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki", 70, nr 1 (2025), s. 125–148.

Różyczka M., *Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego*, „Postępy Astronomii", 39, nr 3 (1991), s. 133–136.

Różyczka M., Lasota J.-P., *Zanim zadrżały detektory LIGO*, „Urania – Postępy Astronomii", 88, z. 5 (2017), s. 10–16.

Rudnicki K., *Maria z Pstrzochów Karpowiczowa*, „Postępy Astronomii", 22, nr 1 (1974), s. 55–56.

Rutkowski T. P., *Na styku nauki i polityki. Uniwersytet Warszawski w PRL 1944–1989*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego po 1945*, red. P. M. Majewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016*)*, s. 375–690.

Sarna M., Różyczka M., *40 lat CAMK PAN*, Warszawa 2003.

Stępień K., *Nowy, 60-centymetrowy teleskop w Ostrowiku*, „Postępy Astronomii", 22, z. 1 (1974), s. 49–51.

Stępień K., *Stefan Piotrowski 1910–1985*, [w:] *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego po 1945: L–R*, red. W. Baraniewski i in., Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 500–508.

Włodarczyk, J., *Astronomia*, [w:] *Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim*, red. A. K. Wróblewski, Warszawa 2016, s. 19–49.

Ziołkowski K., *XIV Kongres Międzynarodowej Unii Astronomicznej*, „Urania", 41, z. 12 (1970), s. 338–350.

Zonn W., *Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego*, „Postępy Astronomii", 17, z. 4 (1969), s. 397–398.

Zonn W., *Sprawozdanie z działalności Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego za okres 1950–1961*, „Postępy Astronomii", 10, z. 3 (1962), s. 263–267.

Źródła internetowe

Madej J., *Projekt Polna*, polna.astrouw.edu.pl/index_polna_ztlem_newrys.html [dostęp: 9.01.2025].

NASA, *NASA Exoplanet Archive*, https://exoplanetarchive.ipac.caltech.edu/cgi-bin/ TblView/nph-tblView?app=ExoTbls&config=ML [dostęp: 23.01.2025].

Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego, *Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego*, astrouw.edu.pl oraz podstrony pracowników [dostęp: 9.01.2025].

OGLE, *OGLE Collection of Variable Stars*, ogledb.astrouw.edu.pl/~ogle/OCVS/ [dostęp: 9.01.2025].

Pojmański G., ASAS Papers, astrouw.edu.pl/asas/?page=papers [dostęp: 9.01.2025].

Pojmański G., ASAS Catalogues, astrouw.edu.pl/asas/?page=catalogues [dostęp: 9.01.2025].

Warsaw University Observatory, *Konferencja jubileuszowa Stacji obserwacyjnej OAUW w Ostrowiku*, www.youtube.com/live/ncdHBQ2dAfI [dostęp: 9.01.2025].Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 547

5. Działalność wydawnicza

Źródła drukowane

„Astronomical Observatory of the Warsaw University. Reprint", nr 1–45 (1928– 1939).

„Biuletyn Służby Czasu Obserwatorjum Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego", nr 1–16 (1935–1939).

„Circular of the Astronomical Observatory at Warsaw", nr 1–24 (1925–1949).

„Dziennik Urzędowy Komisarjatu Rządu na M. Stoł. Warszawę", 9.06.1926, 7, nr 43.

Dziewulski W., *O potrzebach astronomji polskiej*, „Nauka Polska. Jej potrzeby, organizacja i rozwój", t. 1 (1918), s. 47–64.

„Echo Warszawskie", 10.06.1926, 3, nr 139 (A).

Gadomski J., *Bibljografja prac astronomów polskich z lat 1927–28*, „Uranja. Kwartalnik Towarzystwa Miłośników Astronomji", 7, nr 4 (1928), s. 90–95.

Gadomski J., *Sygnały czasu nadawane przez Obserwatorjum Warszawskie za pośrednictwem Polskiego Radja w Warszawie*, „Uranja", 7, nr 3 (1928), s. 69–70.

Grabowski L., *O potrzebach astronomji polskiej*, „Nauka Polska. Jej potrzeby, organizacja i rozwój", t. 1 (1918), s. 65–76.

Kalendarz astronomiczny Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomji na rok 1930, r. 4, Warszawa 1930.

Kalendarz astronomiczny Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomji na rok 1931, r. 5, Warszawa 1931.

Kalendarz astronomiczny Towarzystwa Miłośników Astronomji na rok 1927, r. 1, Warszawa 1926.

Kalendarz astronomiczny Towarzystwa Miłośników Astronomji na rok 1928, r. 2, Warszawa 1927.

Kalendarz astronomiczny Towarzystwa Miłośników Astronomji na rok 1929, r. 3, Warszawa 1928.

Kalendarz wydawany przez Obserwatoryum Astronomiczne Warszawskie na rok zwyczajny 1857, r. 1, Warszawa 1857.

Kalendarz wydawany przez Obserwatoryum Astronomiczne Warszawskie na rok zwyczajny 1858, r. 2, Warszawa 1858.

Kalendarz wydawany przez Obserwatoryum Astronomiczne Warszawskie na rok zwyczajny 1859, r. 3, Warszawa 1859.

Kalendarz wydawany przez Obserwatoryum Astronomiczne Warszawskie na rok przestępny 1860, r. 4, Warszawa 1860.

Kalendarz wydawany przez Obserwatoryum Astronomiczne Warszawskie na rok zwyczajny 1861, r. 5, Warszawa 1861.

Kowalczyk J., *Catalog von 6041 Sternen zwischen 1°50′ und 7°10′ Südlicher Declination für das Aequinoctium 1880.0 hergeleitet aus den Beobachtungen am Reichenbach & Ertel'schen Meridiankreise der K. Universitäts-Sternwarte zu Warschau*, Warschau 1904.548

Kowalczyk J., *Observations exécutées au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie pendant les années 1885–1890*, cz. 2, Varsovie 1901.

Kowalczyk J., *Observations faites au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie*, cz. 3, z. 1, Varsovie 1902.

Kowalczyk J., *Observations faites au cercle méridien de l'Observatoire de l'Université Impériale de Varsovie*, cz. 3, z. 2, Varsovie 1903.

„Publications of the Astronomical Observatory of the Warsaw University", t. 1–14 (1925–1965).

„Rocznik Astronomiczny Obserwatorjum Krakowskiego", t. 1–5 (1922–1928).

Wostokoff I., *Observations faites au cercle méridien à l'Observatoire de Varsovie*, cz. 1, Varsovie 1892.

Literatura przedmiotu

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1795–1863*, red. nauk. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1992.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1864–1903*, red. nauk. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1971.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1904–1918*, red. nauk. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1973.

Bieliński J., *Królewski Uniwersytet Warszawski (1816–1831)*, t. 3, Warszawa 1912.

Dickstein S., Gadomski J., *Baranowski Jan*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 1, z. 3, Kraków 1935, s. 280–281.

Dobrzycki J., *Astronomia*, [w:] *Historia nauki polskiej*, t. 4: *1863–1918*, cz. 3, red. B. Suchodolski, Z. Skubała-Tokarska, Wrocław 1987, s. 60–69.

Dobrzycki S., *Kowalczyk Jan*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 14, z. 63, Wrocław– Warszawa–Kraków 1969, s. 515–516.

Gadomski J., *Losy obserwatoriów polskich w czasie wojny*, „Urania", 18, nr 1–2 (1946), s. 3–4.

Gadomski J., *Zarys historii astronomii polskiej*, Kraków 1948 (Historia Nauki Polskiej w Monografiach, nr 2).

Hübner P., *Encyklopedia polskiej nauki akademickiej*, t. 3, Toruń 2023.

Jaczewski B., *Organizacja i finansowanie nauki polskiej w okresie międzywojennym*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1971 (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki, t. 70).

Jaczewski B., *Organizacja i instytucje życia naukowego w Polsce (listopad 1918–1939)*, [w:] *Historia nauki polskiej*, t. 5: *1918–1951*, cz. 1, red. Z. Skubała-Tokarska, Wrocław–Warszawa–Kraków 1992, s. 36–146.

Jaczewski B., *Polityka naukowa państwa polskiego w latach 1918–1939*, Wrocław– Warszawa–Kraków 1978 (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki, t. 116).

Kamieński M., *Stulecie Obserwatorjum Warszawskiego (1825–1925). Historja powstania i krótki rys dziejów*, „Rocznik Astronomiczny Obserwatorjum Krakowskiego", t. 4 (1925), s. 96–111.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 549

Kamieński M., *Zarys dziejów Obserwatorium Warszawskiego 1815–1945*, „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej", Seria C, z. 2 (1959), s. 69–116.

Kucharzewski F., *O astronomii w Polsce. Materiały do dziejów tej nauki w naszym kraju*, „Pamiętnik Towarzystwa Nauk Ścisłych w Paryżu", t. 1 (1871), s. 123–228.

Rybka E., *Astronomia*, [w:] *Zarys dziejów nauk przyrodniczych w Polsce*, red. K. Maślankiewicz, Warszawa 1983, s. 97–153.

Rybka P., *Dzieje astronomii polskiej od założenia Obserwatorium Warszawskiego do lat sześćdziesiątych XIX w.*, [w:] *Historia astronomii w Polsce*, t. 2, red. E. Rybka, P. Rybka, Wrocław 1983, s. 113–152.

Uniwersytet Warszawski 1816–1831, 1862–1869. Materiały bibliograficzne, red. J. Krajewska, Warszawa 1993.

Uniwersytet Warszawski 1870–1915. Materiały bibliograficzne, cz. 1, red. J. Krajewska, A. Bednarz, Warszawa 2002.

Uniwersytet Warszawski 1915–1939, 1939–1944, Suplement 1945–1965. Materiały bibliograficzne, red. J. Krajewska, Warszawa 1991.

Włodarczyk J., *Astronomia*, [w:] *Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim*, red. A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 19–49.

Włodarczyk J., *Jan Baranowski 1800–1879*, [w:] *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. M. Wąsowicz, A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 72–78.

Wrona G., *Polskie czasopisma naukowe w latach 1918–1939*, Kraków 2005 (Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Prace Monograficzne, nr 407).

Zajdler L., *50 lat sygnałów czasu w Polskim Radiu*, „Urania”, 49, nr 10 (1978), s. 301–307.

6. „Siedlisko Uranii”, „suszarnia”, „ gwiazdopatrznia”. Obserwatorium Astronomiczne w literaturze i prasie XIX i 1. poł. XX wieku

Źródła drukowane

100-lecie istnienia Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie, „Echo Warszawskie”, 15.01.1925, r. 2, nr 336.

Baranowski J., *O Kometach w ogólności, a wszególności o Komecie mającym się zjawić w roku 1835*, [w:] *Polski, Ruski, Astronomiczno-Gospodarski Nowy Kalendarz Powszechny na rok zwyczajny* 1835, red. K. R. Niezabitowski, Warszawa, s.d., s. 2–4.

„Biuletyn Radiofoniczny dla użytku prasy, Wydawnictwo tygodniowe Wydziału Prasowego Polskiego Radia”, 8.12.1935, r. 6, nr 49/306.

„Bluszcz”, 17/29.10.1891, nr 44.550

„Bluszcz”, 28.09/10.10.1889, nr 41.

Chcesz mieć wyregulowany zegarek, Idź do Obserwatorjum, „Echo Warszawskie”, 10.06.1926, r. 3, nr 139 (A), s. 5.

Deotyma (J. Łuszczewska), *Pamiętnik: 1834–1897*, wstęp i oprac. J. W. Gomulicki, Warszawa 1968.

Dokładny polsko-niemiecki słownik do podręcznego użycia dla Niemców i Polaków. Z dodatkiem, zawierającym spis form nieregularnych. Ausführliches polnisch-deutsches Handwörterbuch zum Gebrauche für Deutsche und Polen: nebst einem Anhange, das Verzeichniß unregelmäßiger Formen enthaltend, t. 1, cz. 1: *A–P*, red. J. K. Trojański, Poznań 1835.

„Dziennik Urzędowy Woiewodztwa Kaliskiego”, 8.01.1822, nr 2.

Dziwy czasu w radio, „Antena”, 29.08.1937, r. 4, nr 35, b.p.

Gadomski J., *Losy Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego podczas wojny polsko-niemieckiej i okupacji niemieckiej (1939–1944)*, „Urania”, 18, nr 1–2 (1946), s. 5–9.

Gadomski J., *Odbudowa Obserwatorium Stołecznego*, „Urania”, 19, nr 1–3 (1948), s. 5–9.

Gadomski J., *Sygnały czasu nadawane przez Obserwatorjum Warszawskie za pośrednictwem Polskiego Radja w Warszawie*, „Urania”, 7, nr 5 (1928), s. 69–70.

„Gazeta Rzemieślnicza”, 1.02.1923, r. 28, nr 5.

„Gazeta Rzemieślnicza”, 15.02.1923, r. 28, nr 7.

„Gazeta Warszawska”, 23.07.1868, nr 161.

„Gazeta Warszawska”, 9.10.1819, nr 81.

„Gazeta Warszawska”, 9/21.07.1852, nr 189.

Jarocki F. P., *O Wielkości Słońca*, [w:] *Polski, Ruski, Astronomiczno-Gospodarski Nowy Kalendarz Powszechny na rok zwyczajny* 1835, red. K. R. Niezabitowski, s. 4–6.

Kalendarz Astronomiczno-Gospodarski Wydany Staraniem Redakcyi Gazety Rolniczej na Rok Przestępny: mający dni 366, Warszawa 1864.

Kamieński M., *Musimy spłacić nasz dług Mikołajowi Kopernikowi (odezwa do młodzieży polskiej)*, „Urania", 4, nr 7/8 (1925), s. 1–4.

Kamieński M., *Stulecie Obserwatorjum Warszawskiego*, „Urania", 4, nr 10 (1925), s. 69–78.

Kępiński F., *Obserwatorjum Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego przed stu laty a dziś*, „Kronika Warszawy", z. 12 (1925), s. 12–16.

Kłoś K., *Na szlaku astronomicznej przygody*, „Życie Warszawy", 30/31.05.1954, r. 11, nr 128, s. 6.

Konczyński T., *Blaski miłości*, Warszawa 1926.

Konopnicka M., *Będzie wojna*, [w:] *Pisma zebrane*, t. 2: *Nowele, opowiadania, szkice, obrazki*, red. A. Brodzka, Warszawa 1974.

Koźmiński K., *Obserwatorium Astronomiczne w Warszawie. Jego przeszłość i przyszłość,* „Stolica", 15.02.1948, r. 3, nr 7, s. 11.

„Kurier Codzienny", 13.02.1868, nr 35.

„Kurier Warszawski", 1.03.1822, nr 51.

„Kurier Warszawski", 1.06.1857, nr 150.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 551

„Kurier Warszawski", 10.01.1936, r. 116, nr 9, wyd. por., s. 4.

„Kurier Warszawski", 10.03.1822, nr 59.

„Kurier Warszawski", 14.02.1868, r. 47, nr 36.

„Kurier Warszawski", 14.07.1851, nr 182.

„Kurier Warszawski", 14.12.1925, nr 348, wyd. wiecz.

„Kurier Warszawski", 16.05.1836, nr 129.

„Kurier Warszawski", 17.06.1847, nr 159.

„Kurier Warszawski", 20.08.1851, nr 218.

„Kurier Warszawski", 22.05.1848, nr 137.

„Kurier Warszawski", 22.12.1882/3.01.1883, r. 63, nr 3.

„Kurier Warszawski", 23.04./5.05.1857, nr 117.

„Kurier Warszawski", 24.08.1851, nr 222.

„Kurier Warszawski", 25.03.1910, nr 84.

„Kurier Warszawski", 28.08.1825, nr 204.

„Kurier Warszawski", 28.08.1851, nr 226.

„Kurier Warszawski", 29.06./11.07.1857, nr 177.

„Kurier Warszawski", 30.01./11.02.1856, nr 39.

„Kurier Warszawski", 30.08.1835, nr 230.

„Kurier Warszawski”, 8.07.1884, r. 64, nr 187b.

„Kurier Codzienny”, 15.07.1885, r. 21, nr 205.

„Kurjer Warszawski” książka jubileuszowa 1821–1896, red. S. Polkowski, Warszawa 1896.

Lewocka K., *Dziennik Helenki. Pisany dla Józia podczas jego oddalenia z Warszawy*, [w:] *Powiastki dla dzieci z prawdziwych wydarzeń*, Warszawa 1857, s. 134–181.

Makowiecki A., *Obserwatorjum warszawskie*, „Opiekun Domowy”, 6/18.04.1866, r. 2, nr 16, s. 121–123.

Marcinkowski Jaksa K., [*Gdzie Warszawa stoi*…], [w:] *Cztery wieki poezji o Warszawie. Antologia*, red. J. W. Gomulicki, Warszawa 1996, s. 45.

Moszczeńska I., *W imię tradycji Kopernikowskich*, „Kurier Warszawski”, 23.05.1928, r. 108, nr 142, s. 8.

Niezabitowski K. R., *Polski, Ruski, Astronomiczno-Gospodarski Nowy Kalendarz Powszechny na rok zwyczajny 1835*, Warszawa, s.d.

Obserwatorium Astronomiczne Dar Warszawy, „Warszawianka”, 11.09.1927, r. 4, nr 249, s. 4.

Obserwatorium, „Rzeczpospolita”, 9.10.1945, r. 2, nr 274, s. 5.

Obserwatoryum astronomiczne, „Przyjaciel Ludu”, 20.09.1845, r. 12, nr 12, s. 90–91.

Pod gwieździstym pułapem, „Gazeta Polska”, 1.12.1933, r. 5, nr 332, s. 10.

„Polak-Katolik”, 23.11.1927, r. 18, nr 266, s. 4.

Powojenne dzieje Warsz. Obserwatorium Astronomiczn. Nowoczesne obserwatorium powstanie pod Warszawą, „Życie Warszawy”, 8.01.1950, r. 7, nr 8, s. 6.

Prus B., *Kroniki*, t. 1 (cz. 1 i 2), 4, 13, 14, red. Z. Szweykowski, Warszawa 1953–1966.

Prus B., *Lalka*, t. 1–2, oprac. H. Markiewicz, Warszawa 1975.

R. J. N., *Obserwatorjum Astronomiczne w Warszawie*, „Kurier Warszawski”, 22.06.1824, nr 148, s. 281–282.552

„Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskiem”, 1826– 1827, r. 2.

„Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskiem”, 1830, r. 3.

Rybka E., *Kronika mego życia*, red. M. Tomczak, Warszawa 2024.

Rybka E., *Mars*, „Gazeta Warszawska”, 23.08.1924, r. 144, nr 231.

Rybka E., *Odrodzenie tendencji kopernikowskich w Polsce Ludowej*, „Trybuna Ludu”, 6.09.1953, r. 6, nr 248, s. 6.

Sienkiewicz H., *Warszawa w twórczości Sienkiewicza. Felietony Warszawskie 1873–1882,* oprac. S. Fita, Warszawa 2002.

„Słowo”, 9.07.1884, r. 3, nr 156.

„Słowo”, 21.12.1882/2.01.1883, nr 1.

„Słowo”, 29.01.1885, r. 4, nr 22.

„Sobótka”, 25.06.1870, r. 2, nr 26.

„Światowid”, 20.06.1925, r. 2, nr 25.

„Urania”, 24, nr 2 (1955).

W Warszawskiem Obserwatorjum Astronomicznem, „Gazeta Polska”, 28.11.1933, r. 5, nr 329, s. 10.

Wasilewski Z., *Warszawa na przełomie XIX i XX wieku w pamiętnikach Przygodnego,* Warszawa 2020.

„Warszawianka”, 14.12.1925, r. 2, nr 343, s. 2.

Warszawskie obserwatorjum astronomiczne, „Echo Warszawskie”, 17.11.1925 r. 2, nr 313, s. 5.

Wolmar A., *Gmach Obserwatorium*, „Kurier Warszawski”, 13.12.1925, nr 347, s. 13.

Wójcicki K. W., *Pamiętniki dziecka Warszawy i inne wspomnienia warszawskie*, t. 1, wybrał J. W. Gomulicki, oprac. Z. Lewinówna, wstęp M. Grabowska, Warszawa 1974.

Z portretów chwili bieżącej, „Światowid”, 26.12.1925, r. 2, nr 52, s. 2.

Złotorzycka J., *Dwugłos pokoleń*, Wrocław 1996.

Zonn W., *Warszawskie Obserwatorium Astronomiczne*, „Stolica”, 1.03.1953, r. 8, nr 9 (271), s. 6–7.

Żmichowska N., *Listy*, t. 1: *W kręgu najbliższych*, oprac. M. Romankówna, Wrocław 1957.

Żmichowska N., *Listy*, t. 5: *Narcyssa i Wanda*, wyd. B. Winklowa, H. Żytkowicz, Warszawa 2007.

Literatura przedmiotu

Bibliografia Warszawy. *Druki zwarte*, red. J. Durko, Wrocław 1958.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1795–1863*, red. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1992.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1864–1903*, red. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1971.Bibl iog ra f ia do roz d zia łów 553

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1904–1918*, red. J. Durko, Wrocław–Warszawa–Kraków 1973.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1919–1928*, red. J. Durko, Wrocław 1977.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1929–1939, wojna i okupacja 1939–1944*, red. J. Durko, Wrocław 1984.

Bibliografia Warszawy. *Wydawnictwa ciągłe 1944–1954*, red. J. Durko, Wrocław 1964.

Uniwersytet Warszawski 1816–1831, 1862–1869. Materiały bibliograficzne, red. J. Krajewska, Warszawa 1993.

Uniwersytet Warszawski 1870–1915. Materiały bibliograficzne, cz. 1, red. J. Krajewska, A. Bednarz, Warszawa 2002.

Uniwersytet Warszawski 1915–1939, 1939–1944, Suplement 1945–1965. Materiały bibliograficzne, red. J. Krajewska, Warszawa 1991.

Anculewicz Z., *Świat i ziemie polskie w oczach redaktorów i współpracowników „Kuriera Warszawskiego" w latach 1868–1915*, Warszawa 2002.

Bobrowska B., *Konopnicka na szlakach romantyków*, Warszawa 1997.

Gloger M., *Jak czytać pozytywizm? Rekonesans*, [w:] *Czytanie pozytywizmu*, red. M. Kareński-Tschurl, B. Sienkiewicz, Poznań 2000 (Poznańskie Studia Polonistyczne, t. 7), s. 21–45.

Kmiecik Z., *Prasa warszawska w okresie pozytywizmu (1864–1885)*, Warszawa 1971.

Manteuffel T., *Uniwersytet Warszawski w latach wojny i okupacji. Kronika 1939/40– 1944/45*, Warszawa 1948.

Marcinkowski R., *Ilustrowany atlas dawnej Warszawy*, Warszawa 2003.

Michalski J., *Życie naukowe w Królestwie Polskim, czasopisma. Środowisko „Biblioteki Warszawskiej" i jego inicjatywy*, [w:] *Historia nauki polskiej*, t. 3, red. B. Suchodolski, J. Michalski, Wrocław 1977, s. 187–197.

Michałowska H., *Salony artystyczno-literackie w Warszawie 1832–1860*, Warszawa 1974.

Mycielski M., *Uniwersytet Królewski 1815–1831*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. T. Kizwalter, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 53–362.

Osiński D. M., *„Per aspera ad astra". Pozytywistów spotkania z astronomią*, [w:] *Światy (nie)równoległe. Literatura wobec astronomii*, red. G. Raubo, J. Włodarczyk, Poznań 2022, s. 201–269.

Rybicka E., *Geopoetyka. Przestrzeń i miejsce we współczesnych teoriach i praktykach literackich*, Kraków 2014.

Rybka P., *Dzieje astronomii polskiej od założenia obserwatorium warszawskiego do lat sześćdziesiątych XIX w.*, [w:] *Historia astronomii w Polsce*, t. 2, red. E. Rybka i P. Rybka, Wrocław 1983, s. 113–152.

Rybka P., *Od zamknięcia Szkoły Głównej do końca pierwszej Wojny Światowej*, [w:] *Historia astronomii w Polsce*, t. 2, red. E. Rybka i P. Rybka, Wrocław 1983, s. 153–199.

Stajewska Z., *Katarzyna Lewocka w literackim świecie Warszawy*, [w:] *Romantycy i Warszawa*, red. S. Makowiecki, Warszawa 1996, s. 179–186.554

Szwarc A., *Warszawa bez uniwersytetu, 1831–1857*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. T. Kizwalter, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 363–413.

Wątroba P., *Gmach Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego*, [w:] *Kultura artystyczna Uniwersytetu Warszawskiego*, red. J. Miziołek, Warszawa 2003, s. 247–258.

Wietecha A., *Pod kątem przeszłości i przyszłości. Filtrowanie historii zbiorowej i jednostkowej przez pryzmat ludzkiego ciała w noweli „Będzie wojna" Marii Konopnickiej*, „Wiek XIX. Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza", 6, nr 48 (2017), s. 131–147.

Włodarczyk J., *Astronomia*, [w:] *Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim*, red. A. K. Wróblewski, Warszawa 2016 (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016), s. 16–49.

Włodarczyk J., *Księżyc w nauce i kulturze Zachodu*, Poznań 2012.

Strony internetowe

Kowalczykowa A., *Ogród Botaniczny*, nplp.pl/artykul/ogrod-botaniczny/ [dostęp: 21.12.2024].

Tadeusz Konczyński, encyklopediafantastyki.pl/index.php?title=Tadeusz_Konczy %C5%84ski [dostęp: 20.12.2024].